

ВИСШЕ УЧИЛИЩЕ ПО ЗАСТРАХОВАНЕ И ФИНАНСИ

С Т А Н О В И Щ Е

от проф.д-р ОГНЯНА КИРИЛОВА СТОИЧКОВА

член на научно жури, съгласно заповед № 112 от 03.06.2019 г. на ректора
на ВУЗФ

за конкурс за заемане на академична длъжност ”ПРОФЕСОР”, по научното
направление „Икономика“ (Счетоводство, одит и анализ), обнародван в
ДВ,брой 24/02.03.2019 г.

Кандидат: доц.д-р Али Али Вейсел

I. Кратки биографични данни за кандидата

Доц.д-р Али Вейсел е завършил Университета за национално и световно стопанство през 2006 г., специалност „Счетоводство и контрол“. През същия период е придобил и втора бакалавърска специалност по „Маркетинг“, отново в УНСС. През следващата 2007 се дипломира като магистър по специалност „Счетоводство и контрол“

През 2011 г. успешно защитава дисертационен труд на тема „Методи за прилагане на аналитични одитни процедури при одит на предприятие“ и придобива образователната и научна степен „доктор“ по „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност“ в УНСС.

От 2014 г. е доцент във Висшето училище по застраховане и финанси –София. Преподавателският му опит е във ВУЗФ, където работи като асистент, главен асистент от 2012 година. Дисциплините, по които води занятия са „Одитинг“, „Контролинг“, „Счетоводни политики и финансови отчети“, „Стандартизация в счетоводството“, „Стандартизация в одита“ и др.

Успоредно с това доц.д-р Али Вейсел притежава високи квалификации като тази на дипломиран експерт счетоводител от ИДЕС, работил е като главен счетоводител и финансов директор в редица фирми. Това е дало възможност на кандидата да натрупа много ценен опит от практиката на счетоводната професия и на одита в стопанските процеси.

Съчетанието на отговорна практика в сферата на счетоводството и контрола с преподавателската дейност е много благоприятно за качеството на научноизследователската и публикационна дейност, осъществявана от доц.Али Вейсел в ролята му на изследовател и преподавател в сферата на висшето образование.

II. Обща характеристика на научната и научно-приложната продукция на кандидата

1. Общо описание на представените материали (монографии, учебници, статии, доклади, проекти и др.) по изследователски области

Доц.д-р Али Вейсел участва в обявения конкурс с публикации, които са направени след хабилитирането му като доцент. В документацията, подготвена от кандидата, те са подредени съгласно възприетата класификация от Закона за развитие на академичния състав в РБългария и НАЦИД, а именно:

-основен хабилитационен труд. Това е монографията „Одиторски ангажименти за изразяване на сигурност относно интегрирани отчети“, публикувана през 2018 г. – 100 т.

-монография, което не е представена като основен хабилитационен труд. Няма посочени.

-статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове. Посочени са 24 статии и научни доклади, изнесени на национални и международни конференции, публикувани в Годишници, списания и електронни издания, които носят 240 точки.

-статии доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация. Посочени е една самостоятелна публикация от 2016 в списанието на БАН „Икономически изследвания“; (45 т.)

-студии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни томове. В тази рубрика има четири самостоятелни публикации, (60 т.);

-публикувани глави в колективни монографии. Представени са 2 участия в съавторство колективни издания, (60 т.);

-цитирания. Очевидно публикациите на доц. Вейсел са предизвикали силен интерес сред изследователите на проблематиката, която той изследва в своите научни търсения. Установени са цитирания както монографии и колективни томове 27, така и в 6 нереферирани списания и в монографии и колективни томове (общо 33), което носи общо 300 точки;

-ръководство на успешно защитил докторант. Към момента доц. Вейсел е извел един успешно защитил докторант (40 т.);

-ръководство и участие в национален научен или образователен проект. Доц.д-р Али Вейсел има участия в три проекта за периода след хабилитирането му като доцент. В два от проектите е ръководител, а в един – участник. Те са вътрешноуниверситетски проекти, в които се изследват важни проблеми на отчетността и одита при корпоративната социална отговорност, съставянето на нефинансови декларации от кредитните институции и финансовия одит и дейността по човешки ресурси в противодействието на измами (общо 60 т.). Отново доц. Вейсел остава верен

на главната тема в неговите научни търсения, която е обект на анализ и в научноизследователските проекти;

- публикувани университетски учебник или учебно пособие, които да се ползват в училищната мрежа. В тази рубрика кандидатът е представил един учебник и две методически пособия, издадени за ползване от студентите - икономисти.

Общият брой на публикациите, които са представени за рецензиране от кандидатката в конкурса, заедно с основния монографичен труд възлизат на 34 броя. Те са от всички научни жанрове – монографии, студии, статии, научни доклади, учебници и учебни пособия. При изискуем минимум от 550 точки кандидатът в конкурса доц.д-р Али Вейсел е набрал 1050 т.

2. Обща характеристика на научната, научно-приложната и преподавателска дейност на кандидата.

От направения преглед на представените материали за участие в настоящия конкурс в т.1 може да се направи извод, че кандидатът отговаря на минималните изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“ по професионалното направление 3.8 Икономика, научна специалност „Счетоводство, одит и анализ“ и дори сериозно ги надхвърля.

Както тематично, така и количествено публикациите и разработките на доц.д-р Али Вейсел се отличават със задълбоченост, актуалност и научна оригиналност. Всички посочени публикации са написани след предходната хабилитация за „доцент“. Представен е основен хабилитационен труд, с което е спазено изискването на чл.29, т.3 от ЗРАСРБ.

Тематиката на научните изследвания на доц. Вейсел са изцяло в обхвата на научната специалност, по която е обявеният конкурс - „Счетоводство, одит и анализ“. В преобладаващата част от публикациите той е самостоятелен автор. Прави впечатление концентрираността върху една избрана от кандидата тематика – проблемите на одита и методологическите аспекти на одитните доказателства, одитните стандарти, одитни извадки и пр. Очевидно доц. Вейсел има стремеж да изследва подробно и от всички страни проблемите на одитната дейност, не се разпилява върху множество и разнообразни теми, а се старее задълбочено да проучва различните аспекти на основната тема, която доминира в неговите научни търсения от разработването на дисертационния труд и досега.

III. Количествена характеристика на научната продукция на кандидата

В т.І на настоящето становище е направена количествена оценка на съответствието на научната продукция, с която доц.д-р Али Вейсел участва в обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“. Очевидно е изпълнението на минималните наукометрични национални

изисквания и изискванията на Правилника за условията и реда за заемане на академични длъжности във ВУЗФ.

IV. Оценка на резултатите и научния принос на кандидата

1. Съдържателно да се анализират научните постижения на кандидата

Научните постижения на кандидата в конкурса доц. д-р Али Вейсел могат да се групират в **четири** направления, които напълно отговарят на представените от него разработки във всяко от посочените тематични направления. Безспорно преобладават изследванията върху основната тема, тази за одита и връзките му с отчетността, методологичните аспекти на одитните доказателства, спецификата на одита (ангажиментите за изразяване на сигурност) при корпоративната социална отговорност и пр.

A. Научни постижения в сферата на одита и одитния процес – методология на одитните доказателства, специфика на одитния процес, извадки

- Анализирани са някои пропуски на одиторската практика в България и са предложени подобрения в одитния процес;
- Теоретично са обосновани изисквания на *Международните одиторски стандарти* и са предложени модели и подходи за тяхното спазване;
- Предложени са промени в одитното законодателство, за да съответства одитният процес на добрите световни практики;
- Изследвани са предпоставките за промените в одиторските стандарти и са предложени подходи за тяхното въвеждане в одиторските практики;
- Задълбочено са изследвани някои теоретични характеристики на одиторските стандарти, например относно прилагането на извадките в одита. Предложени са модели на статистически извадки, които се основават на теорията на вероятностите, и модели на нестатистически извадки.

B. Научни постижения в областта на финансовата отчетност, международни и национални счетоводни стандарти.

- Представени са резултати от емпирични изследвания, проведени лично от доц. Али Вейсел, относно представянето на финансовите отчети и спазването на счетоводното законодателство. Анализирани са причините за пропуските и възможностите за подобряване на отчетността;
- Обосновани са принципни постановки в международните и националните счетоводни стандарти за тяхното по-добро разбиране и правилно прилагане;

- Систематизирани са пропуски в Националните счетоводни стандарти, които не позволяват съставянето на достоверни финансови отчети и са предложени възможности за тяхното решаване.

В. Научни постижения при изследване на интегрираната отчетност и одиторските ангажименти за изразяване на сигурност относно интегрирани отчети

- Дефинирани са новите понятия в счетоводството, свързани с устойчивото развитие, като „екологично счетоводство“, „социално счетоводство“, „корпоративна социална отчетност“, „нефинансова отчетност“, „интегрирана отчетност“ и други. Макар и спорни, тези дефиниции са мотивирани от кандидата убедително. Доц. Вейсел се ангажира с изясняване на различията между финансовата и нефинансовата отчетност, както и между финансовата и интегрираната отчетност;
- Авторът убедително показвайки, че познава европейските разпоредби доказва, че финансовата декларация може да се състави като интегриран отчет в съответствие с *Международната рамка за интегрирана отчетност*;
- Научен интерес представлява предложената методика за извършване на ангажименти за изразяване на сигурност относно интегрирани отчети, която се основава на стандартите на *Международната федерация на счетоводителите*.

Г. Научни постижения при изследване на измамите във финансовата отчетност

- Анализирани са законовите отговорности на финансовите одитори относно измамите, изпирането на пари и финансирането на тероризма.
- Кандидатът е направил систематизация на одитните процедури за оценка на рисковете от измами във финансовата отчетност и в отговор на оценените рискове, които може да се прилагат от всички специалисти.
- Направени са оригинални предложения за законови промени за подобряване на ефективността при разкриване и предотвратяване на измами.

Както е видно от формулираните приноси в творчеството на доц. Али Вейсел – те носят както теоретичен, така и ценен практико-приложен характер.

По Показател 12 – цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране фигурират 33 броя цитирания. Значителният брой цитирания са свидетелство за предизвикания силен интерес сред колегите по проблемите, което са обект на изследване от доц. Вейсел.

1. Значимост на приносите за науката и практиката.

Изтъкнатите приноси в научните изследвания на доц. Вейсел имат значение от гледна точка на теорията – те се изразяват в нови концепции, понятия, законови промени и процедури за одитните процеси, за измамите във финансовата отчетност, в Националните счетоводни и одиторски стандарти.

Направените изводи са обосновани, мотивирани, което е най-голямото достойнство на всеки изследовател - на базата на теоретичния анализ да прави препоръки за конкретни стъпки за усъвършенстване на финансовата отчетност и нормативните документи.

V. Оценка на оригиналността на представените трудове и на достоверността на представените научни данни

Имам всички основания да приема, че формулираните приноси, концепции, анализи, обработка на научни данни и констатации в научните трудове на доц. д-р Али Вейсел са негово лично дело, резултат на неговите възможности да прави проучвания, да обработва данни и извежда анализи и прави обобщения в счетоводната теория и практика.

VI. Критични бележки и препоръки

1. Критични бележки на рецензента по представените трудове, включително и по литературната осведоменост на кандидата

В представената от кандидата справка за научните и практико-приложни приноси е допуснато увлечение в изтъкване на всички застъпени от доц. Вейсел проблеми, намерили място в неговите трудове. Сред формулировките се посочват и такива, които нямат характер на принос, защото са утвърдени в счетоводната теория и в нормативните документи. Напр. твърдения от рода „одиторът трябва да притежава компетентност в областта на интегрираната отчетност“, „...да направи преценки, за да се увери, че може да вземе участие в работата на експертите...“, „...да обръща по-голямо внимание на обхвата на ангажимента...“ (на стр.2 от Справката) и по-нататък. Тази слабост – да се изброява всичко, което авторите са разработили в своите публикации е често срещана практика в документите на много от рецензираните кандидати в конкурсите за заемане на дадена академична длъжност.

В случая, не се омаловажават реалните постижения на доц.Али Вейсел.

Препоръчвам в бъдеще доц. Вейсел да издаде свои учебници по водените от него дисциплини, които са оригинални, застъпени само в учебните планове на ВУЗФ. Имам предвид съвременната информация, която той може да им даде, чрез уменията си достъпно и в същото време научно да анализира актуалните процеси в одитната теория и практика.

2. Лични впечатления на рецензента от кандидата и други данни, непосочени в предходните данни

Личните ми впечатления са от 2012 г., когато доц. Вейсел започна да преподава във ВУЗФ. Той е изключително дисциплиниран, прецизен и точен при изпълнение на академичните си отговорности. Отличава се с естествено, сърдечно поведение и колегиални взаимоотношения с членовете на катедрата и към студентите, на които преподава.

VII. Заключение

В резултат на изтъкнатите в настоящото становище достойнства на кандидата в конкурса доц.д-р Али Али Вейсел, на безспорните приноси в теоретичен и практико-приложен план и убедеността, че разработените от него трудове са негово лично дело, резултат на неговата способност да прави научни анализи и препоръки, давам своята положителна оценка ЗА заемането на академичната длъжност „професор“ от доц.д-р Али Али Вейсел.

04.07.2019
София

Автор на становището:
(проф.д-р Огняна Стоичкова)